КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____ Олексій Жильцов
01 лютого 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ: КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

для студентів

спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література
освітньої програми 035.01.01 Українська мова та література
освітнього рівня першого (бакалаврського)

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307955
Програма № 3191/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
(підпис) (прізвище, ініціали)
«01» лютого 2024 р.

Київ-2024

Розробники:

Оксана Гальчук, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури

Викладачі:

Оксана Гальчук, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератур

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол № 1 від «16» серпня _2024 р.

Завідувач кафедри_____(Галина Бітківська)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Українська мова та література»

Гарант освітньої програми _____ (Тетяна Видайчук)

Робочу програму перевірено ____01 липня____ 2024 р.

Заступник декана_____ (Світлана Горобець)

Пролонговано:

на_ 20__/20__н.р._____(_____), «__» ___ 20___р., протокол №_____

на_ 20__/20__н.р._____(_____), «__» ___ 20___р., протокол №_____

на_ 20__/20__н.р._____(_____), «__» ___ 20___р., протокол №_____

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Компаративний аналіз художнього твору» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму «Філологія» спеціальності «Українська мова та література».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є генетичні, генетико-контактні зв'язки й типологічні сходження в національних, зональних і регіональних літературних системах у масштабі світової літератури.

Міждисциплінарні зв'язки: комплекс літературознавчих і мовознавчих дисциплін, історія, мистецтвознавство, етнографія, психологія, філософія.

Програма навчальної дисципліни складається зі змістового модулю «Основи теорії і практики компаративного аналізу художнього твору».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Компаративний аналіз художнього твору» є системно ознайомити студентів з теорією і практикою компаративних досліджень, навчити самостійно проводити порівняльні студії різних рівнів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Компаративний аналіз художнього твору» є

- вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанро-видового спектру та зразки різних видів мистецтв;
- забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу та їхню термінологічну грамотність;
- спрямовувати увагу на ознайомлення із творчістю кращих вітчизняних майстрів художнього перекладу;
- формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання, тощо;
- розвивати художній смак і творчу уяву студентів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результатами навчання за дисципліною «Компаративний аналіз художнього твору» є оволодіння такими

Загальними компетентностями:

- **ЗК1** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- **ЗК2** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- **ЗК3** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК4** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК5** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК6** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК7** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК9** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- **ЗК10** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- **ЗК11** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК13** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фаховими компетентностями:

- **ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- **ФК 5.** Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури
- **ФК7** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.
- **ФК8** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- **ФК9** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.
- **ФК10** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- **ФК16**. Літературознавча компетентність передбачає: знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні

Програмні результати навчання

ПРН2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови та літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ПРН13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН20 Володіти іноземною мовою для письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни для студентів денної форми навчання, становить **30 години**, із них:

- 8 годин – лекції,
- 4 годин – семінарські заняття,
- 2 години – лабораторне заняття,
- 2 години – модульний контроль,
- 14 годин – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Компаративний аналіз художнього твору» завершується ***заліком.***

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни для студентів заочної форми навчання, становить **30 години**, із них:

- 2 годин – лекції,
- 2 годин – семінарські заняття,
- 26 годин – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Компаративний аналіз художнього твору» завершується ***заліком.***

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	**заочна**
Історія світової літератури		
Вид дисципліни	Обов’язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин		
Курс	I – IV	
Семестр	1-7	
Кількість змістових модулів з розподілом		
Обсяг кредитів	16 кр./480	
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні	224	
Модульний контроль	32	
Семестровий контроль	90	
Самостійна робота	134	
Форма семестрового контролю	іспити, залік	
Історія світової літератури: Компаративний аналіз художнього твору		
Курс	IV	IV
Семестр	8	8
Кількість змістових модулів із розподілом	1	1
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, у тому числі:	30	30
Аудиторні	14	4
Модульний контроль	2	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	14	26
Форма семестрового контролю	залік	залік

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	**Аудиторних**	**Лекції**	**Семінарські**	**Лабораторне**	**Самостійна робота**	**Підсумковий контроль (МКР)**	**Залік**
Змістовий модуль ***Основи теорії та практики компаративного аналізу художнього твору***									
1.	Зміст, схема, алгоритм компаративного аналізу художнього твору	**2**	2	2					
2.	Поняття «літературні системи». Форми і види порівняльних досліджень	**2**	2	2					
3.	Спільне й відмінне в епічному просторі «Пісні про Роланда» і «Слова о полку Ігоревім»	**2**					2		
4.	Особливості рецепції українською літературою античного тексту	**2**	2		2				
5.	«Енеїда» Вергілія і «Енеїда» І.Котляревського: характер міжтекстового зв’язку	**3**					3		
6.	Особливості полілогу Мольєра, І.Карпенка-Карого і М. Куліша	**3**					3		
7	«Айвенго» В.Скотта і «Чорна рада» П.Куліша в світлі жанру історичного роману: порівняльний аналіз	**2**					2		
8.	Міф і міфологічний фактор в літературі	**2**	2	2					
9.	Рецепція і трансформація українською літературою біблійного тексту	**2**	2		2				
10.	Література в системі інших видів мистецтв	**2**	2	2					
11.	«Милий друг» Мопассана – «Місто» В. Підмогильного як два авторських варіанти роману кар’єри	**2**					2		
12.	Трансформація традиційних образів і мотивів у літературному процесі ХХ ст.(образ Прометея в українській антиутопії)	**2**					2		
13.	Тексти української літератури мовою інших мистецтв	**2**	2			2			
	Модульна контрольна робота	2						2	
	Разом за семестр	**30**	**14**	**8**	**4**	**2**	**14**	**2**	
Разом за навчальним планом		**30**	**14**	**8**	**4**	**2**	**14**	**2**	

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	**Аудиторних**	**Лекції**	**Семінарські**	**Лабораторне**	**Самостійна робота**	**Підсумковий контроль (МКР)**	**Залік**
	Змістовий модуль ***Компаративний аналіз художнього твору: зміст, схема і алгоритм***								
1.	Зміст, схема, алгоритм компаративного аналізу художнього твору	2	2	2					
2.	Спільне й відмінне в епічному просторі «Пісні про Роланда» і «Слова о полку Ігоревім»	3					3		
3.	Античний і біблійний інтертексти української літератури	2	2		2				
4.	«Енеїда» Вергілія і «Енеїда» І.Котляревського: характер міжтекстового зв’язку	6					6		
5.	Особливості полілогу Мольєра, І.Карпенка-Карого і М. Куліша	3					3		
6	«Айвенго» В.Скотта і «Чорна рада» П. Куліша у світлі жанру історичного роману: порівняльний аналіз	3					3		
7.	«Милий друг» Мопассана – «Місто» В.Підмогильного як два авторських варіанти роману кар’єри	3					3		
8.	Трансформація традиційних образів і мотивів у літературному процесі ХХ ст. (образ Прометея в українській антиутопії)	3					3		
9.	Тексти української літератури мовою інших мистецтв	5					5		
	Разом за семестр	**30**	**4**	**2**	**2**		**26**		
	Разом за навчальним планом	**30**	**4**	**2**	**2**		**26**		

ІІІ. ПРОГРАМА

Змістовий модуль
«ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ КОМПАРАТИВНОГО АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ»

Лекція 1.

Зміст, схема та алгоритм компаративного аналізу художнього твору (2 год.)

Предмет і завдання літературної компаративістики, її компоненти. Предмет порівняльних досліджень і основні моделі компаративістики. Місце компаративного аналізу в системі аналітичних підходів до рефлексії над художнім твором. Психолого-педагогічні та методичні умови проведення компаративного аналізу художнього твору. Позатекстові сфери твору-компарандуму і твору-компаратуму. Комплекс методів (евристичний, дослідницький, тощо) і прийомів (індивідуальне й коментоване читання, проблемна ситуація, диспут, діалог тощо) у перебігу порівняльної студії. Принципи вибору форми порівняльного методу. Поняття основного і фонового матеріалу. Етапи компаративного аналізу: підготовчий і основний. Їхній зміст і особливості.

Література:

Бакула Б. Кілька міркувань на тему інтегральної компаративістики. *Слово і Час.* 2002. №3. С.50 – 58.

Будний В.В., Ільницький М.М. Порівняльне літературознавство : Підручник. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.

Гурдуз А. Світова літературна компаративістика: етапи розвитку. *Укр. мова й літ. в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2005. № 2. С.114 – 120.

Наливайко Д. Стан і завдання українського порівняльного літературознавства. *Урок української*. 2000. № 11-12. С.55 – 58.

Папуша І. До методології літературознавчої компаративістики. *Слово і Час*. 2002. № 3. С.58 – 67.

Хроменко І.А. Компаративний аналіз художнього твору. *Зарубіжна література в школах України*. №1. 2013. С. 8 – 16.

Лекція 2.

Поняття «літературні системи». Класифікація форм міжлітературного процесу (2 год.)

Поняття літературної системи. Типи літературних систем. Загальна характеристика літературного регіону, зони та національної літературної системи.

Генетико-контактні зв'язки і їхні різновиди: зовнішні і внутрішні, прямі та опосередковані. За участю сторін (однобічні, двобічні, багатобічні), посередників (прямі та непрямі); за складом (однорідні, змішані); за тенденцією розвитку (зближення, розходження, взаємодоповнювання). Проблеми типології. Типологічні сходження і їхні види: суспільно-типологічні; літературно-типологічні; психологічно-типологічні.

Поняття традиційних образів та сюжетів у світлі літературної компаративістики. Специфіка їхнього художнього існування в літературі та культурі.

Література:

Клименко Ж. Проблема взаємодії літератур у компаративістиці. *Зарубіжна література*. 1999. № 33-34.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. За ред. А.Волкова та ін. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

Наливайко Д. Стан і завдання українського порівняльного літературознавства. *Урок української*. 2000. № 11-12. С.55 – 58.

Одаренко О. Простір розгалужених шляхів: знайомство з гіперлітературою. *Всесвіт*. 2003. № 9-10. С.16 –168.

Традиційні сюжети та образи: Монографія. Автор проекту й упоряд.: А.Р.Волков. Чернівці: Місто, 2004. 442 с.

Лекція 3.

Міф і міфологічний фактор в літературі (2 год.)

Проблеми міфу в сучасній культурології. Міфологія і література. Міфологічний фактор у літературі: загальнотеоретичні проблеми студіювання. Структурно-змістова характеристика міфологічного фактору в літературі (загальне поняття про його атрибути й модуси виявлення). Літературна міфотворчість та її типологія.

Поняття міфопоетики літературного твору. Міфопоетична система твору (різновиди структури, зміст, складники) та міфопоетична парадигма

Міфологічний фактор у літературі різних епох та художніх систем: особливості симбіозу.

Література:

Нямцу А.Є. *Традиція у слов'янських та західноєвропейських літературах (проблеми теорії)*. Чернівці: Рута, 2001. 152 с.

Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів. *Антологія світової літературно-критичної думки XX ст*. Львів : Літопис, 2002. С.142 – 172.

Cuddon J.A. The Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory. Revised by C.E.Preston. London: Penguin books, 1999. 992 p.

Лекція 4.

Література в системі інших видів мистецтв:
характер і динаміка розвитку досліджень (2 год.)

Проблема перекодування різних видів мистецтв. Взаємозв'язки літератури з іншими видами мистецтва. Характер міжмистецької взаємодії і специфіка доби. Міжмистецьке порівняння. Французька і американська концепції взаємин літератури і мистецтва.

Співвідношення літератури і живопису.

Співвідношення літератури і музики.

Література і кіно, телебачення, Інтернет.

Література:

Генералюк Леся. *Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва*. Київ, 2008. 544 с.

Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь порівняльного літературознавств. *Слово і Час*. 2003. № 5. С. 10-18; № 6. – С.7 –19.

Наливайко Д. Стан і завдання українського порівняльного літературознавства. *Урок української*. 2000. № 11-12. С.55 – 58.

Папуша І. До методології літературознавчої компаративістики. *Слово і Час*. 2002. № 3. С.58 – 67.

Папуша І. Огляд методологічних засад методології літературознавчої компаративістики. *Київська старовина*. 2002. № 4. С.78 – 87.

Гальчук О. Топоси світової літератури в інтерпретації Тараса Шевченка-художника. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. №29. Т. 1. С. 293—300. URL : http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/29/part_1/55.pdf

Семінарське заняття №1. Особливості рецепції українською літературою античного тексту

Семінарське заняття №2. Рецепція і трансформація українською літературою біблійного тексту

Лабораторне заняття. Тексти української літератури мовою інших мистецтв

Ключові слова: *літературна компаративістика, контактна генетика, типологія, імагологія, міжлітературний процес, міжлітературні зв'язки, міфологічний фактор у літературі, міфотворчість, міфологема, міфема, міфопоетична парадигма, реміфологізація, деміфологізація, ремінісценція, алюзія, стилізація, цитація; міжлітературний процес, міжлітературні зв'язки, "неоміф", "вторинна міфологія", інтертекстуальність, гіпертекст, компаративне дослідження, моделювання, рецепція, інтерпретація, трансформація, інтермедіальність*

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ»

Загальний обсяг дисципліни: 30 навч. годин, з них: лекційних - 8, семінарських – 4, лабораторне – 2 год. самостійна робота - 14, модульний контроль - 2.
Підсумкова форма контролю – *залік*

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Назва модуля	***Основи теорії та практики компаративного аналізу художнього твору***							
Кількість балів за модулі	102 б.							
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Дати лекцій								
Теми лекцій	Предмет, мета і завдання курсу Схема і зміст компаративного аналізу художнього твору (1 б.)	Літературні системи: Контактно-генетичні і типологічні дослідження. Форми між літературного процесу. (1 б.)	Міф і міфологічний фактор в літературі (1 б.)	Художня література мовами суміжних мистецтв (1 б.)				
Теми семінарських і лабораторних занять				Особливості рецепції українською літературою античного тексту (11 б.)	Рецепція і трансформація українською літературою біблійного тексту (11 б.)	Тексти української літератури мовою інших мистецтв (21 б.)		
Самостійна робота	***Самостійна робота 30 б.***							
Види поточного контролю	***МКР 25 б.***							
Залік	***Залік***							

IV. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1.

ОСОБЛИВОСТІ РЕЦЕПЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ АНТИЧНОГО ТЕКСТУ

Теми повідомлень:

1. Античність як фактор формування давньої української літератури. Давньогрецькі та римські джерела в оригінальній і перекладній літературі доби Київської Русі.
2. Античні міфи і персоналії античної історії в «Повісті минулих літ».
3. Творчість Г.Сковороди – українського Сократа. Рецепція Сковородою творчості Горація.
4. Традиція античної байки в доробку письменника.
5. Антична філософія як складник концепції Г.Сковороди. Антична образність у його трактатах.
6. Антична спадщина і становлення нової української літератури. «Енеїда» Вергілія в генезі «Енеїди» І. Котляревського.
7. Бурлескне тлумачення античних сюжетів Г. Квіткою-Основ'яненком.
8. Переспіви од Горація П. Гулаком-Артемовським.
9. Античність у творчості Т. Шевченка. Концепти Долі, Слави, Музи в ліриці поета крізь призму античної традиції.
10. Риси давньогрецької трагедії в Шевченковій інтерпретації.
11. Античний елемент у повістях Т. Шевченка.
12. Осмислення античності в «Щоденнику (Журналі)» Т. Шевченка.
13. П. Куліш і гомерівська традиція.
14. Героїчний епос у змісті і структурі поем романтизму.
15. Традиція античного сатиричного роману в українській прозі класичного реалізму.
16. Поети «Молодої Музи» і античність.
17. І.Франко – дослідник античності.
18. Переклади І. Франка з давньогрецької і римської літератур.
19. Античні образи і мотиви в творчості І.Франка.
20. Українська античність у ліриці і драматургії Лесі Українки.
21. Інтерпретація античності О.Кобилянською.
22. Античність у драматургії Л.Старицької-Черняхівської.
23. Дифузна модель української античності (на матеріалі творчості Володимира Кобилянського, М. Філянського).
24. Античний елемент в ліриці Євгена Маланюка.
25. Символістська модель інтерпретації античності (на матеріалі творчості П.Тичини або Д.Загула).
26. Неокласична модель: критична, художня і перекладацька рецепція.
27. Особливості інтерпретація української античності поетами-неоромантиками (М.Бажан, О.Влизько, Є.Плужник).
28. Проза шістдесятників і античні мотиви (В.Земляк, О. Гончар).
29. Історичні постаті античності в рецепції українських прозаїків (В.Чемерис, Ю.Мушкетик).
30. Античний інтертекст лірики Ліни Костенко.
31. Поезія Київської школи і художнє осмислення античності.
32. Література постмодернізму і античні традиції (на матеріалі творчості Оксани Забужко).
33. Античні образи і мотиви в ліриці постмодерністів (на матеріалі творчості поетів Бу-Ба-Бу).

34. Античний інтертекст української літератури як об'єкт дослідження літературознавства XX ст.

35. Античний інтертекст української літератури як об'єкт дослідження літературознавства початку XXI ст.

Довідкова література

1. *Антична культура і вітчизняна філософська думка*. Київ: Т-во Знання,1990.
2. Астаф'єв О., Пригодій С. Рецепція античності в українській літературі. *Актуальні проблеми слов'янознавства*. 2004. Ч. 1.
3. Баглай Й. Василь Щурат – перекладач Горацієвих од. *Іноземна філологія*. 1971. Вип. 24.
4. Баглай-Соляник Б. Іван Франко – дослідник античної літератури. Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01. Ужгород, 1996.
5. Борецький Л. Християнські мотиви та античні образи в поезії Юрія Клена. *Класична спадщина і сучасне художнє мислення*. Дрогобич-Черкаси : Коло, 2001. С. 158 – 169.
6. Білецький О. Перекладна URL: http://www.ukrlib.com.ua/books/printzip.php?id=6&bookid=0
7. Вишина М. Міфопоетична парадигма «Повісті врем'яних літ» : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.01.01. Київ, 2009.
8. Гальчук О. «*Не минає міт!.. »: античний текст у поетичному просторі українського модернізму 1920-1930-х років*. Чернівці : Книги-XXI, 2013.
9. Гальчук О. Антична топіка сучасної української лірики. *Науковий вісник Харківського національного університету імені Каразіна*. Вип. 76. Харків, 2017. С. 7 – 13.
10. Гальчук О. Критична рефлексія української античності: етапи та тенденції. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна» Вип. 62. 2016.
11. Гальчук О. Рецептивний горизонт міфології Сатурна в ліриці Михайля Семенка. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Вип. 39. 2015. С. 58 – 63.
12. Гальчук О. Античність в українській міфоідеології 1920-1930-х років. Літературний процес: методології, імена, тенденції. 2019. № 14.
13. Гальчук О. Топоси світової літератури в інтерпретації Тараса Шевченка-художника. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. №29. Т. 1. С. 293—300. URL : http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/29/part_1/55.pdf
14. Демченко А. Особливості використання античних мотивів та образів у романах Олеся Гончара. *Гуманітарна освіта і проблеми виховання молоді*. Херсон, 1995.
15. Демченко А. Функції антики в архітектоніці романів П.Загребельного «Левине серце» та «Вигнання з раю». *Поетика художнього тексту*. Київ–Херсон, 1996. Вип. 1.
16. Демченко А. Поетика романів В. Земляка і античність. *Поетика художнього тексту*. Київ-Херсон, 1996. Вип.1.
17. Дзюба І. Універсальні мотиви в Шевченковій поезії. *Сучасність*. 1996. № 11.
18. Качуровський І. Український парнасизм. *Визвольний шлях*. 1983. № 4.
19. Клен Ю. Спогади про неокласиків. Мюнхен, 1947.
20. Кобів Й. Нетлінна краса Горацієвої музи. Поезія Горація в українській літературі. *Жовтень*. 1983. № 8.
21. Корж Н.О. Переклади творів Горація на Україні. *Радянське літературознавство*. 1969. №8.
22. Коломієць Л. Українські переклади з античних літератур: окремі видання та публікації в періодиці у 1920-30-ті роки. URL: http: // file:/Mikks_2014_47(1)__62.pdf

23. Лучук Т. Гермес над криницею, або Українська античність. URL: http://www.lnu.edu.ua/faculty/inomov.new/Foreign_Philology/Foreign_Philology/Foreign_Philology_122/articles/53luchuk.pdf

24. Майстренко М. *Шевченко і античність* : Літературознавчий нарис. Одеса : Маяк, 1992.

25. Микитенко Ю. *Антична спадщина і становлення нової української літератури*. Київ: Наук. думка, 1991.

26. Микитенко Ю. *Від «Слова» до «Іліади»: Петро Ніщинський-перекладач*: Літературно-критичний нарис. Київ : Дія, 1993.

27. Москаленко М. Переклади з античних літератур у Західній Україні (фрагмент із нарису). Коломієць Л.В. Український художній переклад та перекладачі 1920-30-х років: матеріали до курсу «Історія перекладу» : навчальний посібник. Київ, 2013.

28. Савчук О. Творчість Павла Русина і деякі питання рецепції латинської традиції в українському віршуванні XVI – XVIII століття: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.01. Київ, 1994.

29. Турган О. Українська література кінця XIX – початку XX століття і античність: Шляхи сприйняття і засвоєння. Київ: Наук. думка, 1995.

30. Шевчук Т. Григорій Сковорода і античність. Ізмаїл, 2012.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2.
РЕЦЕПЦІЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ БІБЛІЙНОГО ТЕКСТУ

Теми повідомлень:

1. Біблія в літературі Київської Русі.
2. Художня інтерпретація Біблії у творчості поетів доби бароко.
3. Біблія як світ символів у творчості Г.Сковороди.
4. «Сад божественних пісень» Г. Сковороди як авторська інтерпретація біблійної тематики.
5. Християнські мотиви у творчості Г.Квітки-Основ'яненка.
6. Біблійна символіка в поезії романтиків.
7. Мотиви і образи Старого Заповіту в творчості Т. Шевченка.
8. Образність Нового Заповіту в ліриці Т. Шевченка.
9. Проза Т. Шевченка і християнські мотиви й образи.
10. Художнє осмислення біблійних мотивів П. Кулішем.
11. Творчість І. Нечуя-Левицького і Біблія.
12. І.Франко і його інтерпретація історії Мойсея.
13. Біблійна образність прози О.Кобилянської.
14. Історія ранніх християн у «Руфіні і Присціллі» Лесі Українки.
15. Амбівалентність традиційних біблійних образів в «Одержимій» і «На полі крові» Лесі Українки.
16. Н.Королева і її тлумачення історії Ісуса Христа.
17. Біблійна символіка поезії «Молодої музи».
18. Своєрідність інтерпретації християнської тематики образності в творчості М.Філянського.
19. Особливості тлумачення біблійного інтертексту П.Тичиною.
20. Біблійний епос В.Сосюри ("Каїн", "Христос", "Мойсей", "Ваал").
21. Література діаспори і християнські мотиви. Осмислення біблійного тексту в поезії «Празької школи».
22. Особливості інтерпретації образів Нового Завіту прозаїками Мистецького українського руху (на вибір роман Л.Мосендза «Останній пророк», повість І.Костецького «День святого», оповідання В.Домонтовича «Апостоли»).

23. Поезія Нью-Йоркської групи і рецепція Біблії.
24. Своєрідність інтерпретації біблійних мотивів у творчості Б.-І. Антонича.
25. Старо- і новозавітна міфологія лірики Є.Маланюка.
26. Біблійні мотиви в прозі Василя Земляка.
27. Лірика шістдесятників і художнє осмислення Біблії.
28. Творчість О.Гончара крізь призму християнських мотивів.
29. Біблійні мотиви й образи лірики Ліни Костенко.
30. Біблійні мотиви в прозі постмодернізму.
31. Художня інтерпретація християнських образів і мотивів у творчості В. Базилевського.
32. Християнська образність прози Марії Матіос.
33. Євангельські мотивні моделі в прозі Галини Пагутяк.
34. Біблійний інтертекст української літератури як об'єкт дослідження літературознавства XX ст.
35. Біблійний інтертекст української літератури як об'єкт дослідження літературознавства початку XXI ст.

Довідкова література

1. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі XX ст.: Чернівці, 2001.
2. Антофійчук В. Трансформація образу Іуди Іскаріота в українській літературі XX століття. *Слово і час*. 2001. №2.
3. Барка В. Християнські проповіді. *Українська газета*. 1995. 5 січня.
4. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії кінця XIX – початку XX століть. *Українська література в загальноосвітній школі*. 1991. №10.
5. Бетко І. Біблія як джерело ідей у творчості Лесі Українки: Проблемний огляд. *Слово і час*. 1991. №3.
6. Білоусова Н. Біблійні сюжети в світовій художній культурі. *Зарубіжна література*. 2003. №1.
7. Бурляй Ю. Невідомий Сосюра. *Київ*. 1998. №1-2.
8. Борецький Л. Порятунок всього людства від зла : біблійні образи в поезії Юрія Клена. *Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2001. № 3.
9. Гальченко С. Інтерпретація вічного образу. *Київ.* 1990. №12.
10. Голомб Л. Релігійно-філософські засади лірики М.Філянського. *Наукові записки Тернопільського державного педагог. університету*. 1998. Вип. II.
11. Грабовська С. Біблія і українська література : читацька конференція. *Українська література в загальноосвітній школі.* 2010. №10.
12. Гундорова Т. Феномен Стусового «жертвослова». *Стус як текст*. Мельбурн: 1992.
13. Гнатюк В. Останки передхристиянського релігійного світогляду наших предків. *Українці: народні вірування, повір'я, демонологія*. Київ: Либідь, 1991. 640 с.
14. Горський В. Ідея наслідування Христа в давньоруській агіографії. *Образ Христа в українській культурі*. Київ: Академія, 2003.
15. Демчук О. Іван Франко і Біблія. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях та колегіумах*. 2006. №6.
16. Дрозд Л. Смислове наповнення образу Ісуса Христа в поетів «празької школи». *Дивослово*. 2005. №8.
17. Жовніренко Б. Образ Бога в творчості Івана Величковського і Василя Стуса. *Слово і час*. 2000. №6.
18. Залеська-Онишкевич Л. М. Л. Роль Великодня у «Патетичній сонаті». *Слово і час*. 1991. №9.

19. Качуровський І. Містична функція літератури та українська релігійна поезія. *Слово і час*. 1992. №10.

20. Лановик З. Художня природа біблійних текстів. *Зарубіжна література*. 2006. №29.

21. Ленська С. Образ Богородиці в українській поезії ХХ століття. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2010. №1.

22. Мариненко Ю.В. Біблійні образи в українській прозі 40-х років ХХ ст. *Слово і час*. 2005. № 12.

23. Найдан М. Фольклорні, релігійні та літературні мотиви в поемі М. Рильського «Жага». *Слово і час*. 1998. №6.

24. Паращук О. Клим Смолятич і П'єр Абеляр: заявлення авторської позиції чи протест проти авторитету Святого Письма. *Слово і час*. 2010. №9.

25. Пелех У. Релігійна проблематика в літературі сучасної України. *Від розстріляного до замученого відродження 1920 – 1960 – 1980 роки в українській літературі*. Огляд життя і творчості вибраних творів. Торонто, 1988.

26. Плачинда С. Василь Стус пішов на смерть як Ісус Христос. *Столиця*. 1999. 20-25 серп. (№60).

27. Приліпко І. Ремінісценції та алюзії у творах Валерія Шевчука. *Слово і час.* 2009. № 7. С. 33 – 37.

28. Пелешенко Ю. Біблія і українська література. *Українська мова та література*. 1998. №41.

29. Скорина Л. Біблія та українська література: (особливості вивчення теми). *Українська мова та література*. 2008. №33-34.

30. Слоньовська О. Біблійні образи і сюжети в творчості Ліни Костенко. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2010. № 5.

31. Сулима В. *Біблія і українська література*. Київ, 1998.

32. Сулима В. Біблійні концепти і проповідницька традиція української літератури : (на прикладі концепту води). *Слово і час*. 2007. №12.

33. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. Київ : Наук. думка, 1987-1991.

34. Ушкалов Л. *Григорій Сковорода*: Семінарій. Харків : Майдан, 2004.

35. Фрай Н. Великий код: Біблія і література. Львів : Літопис, 2010.

36. Шапошникова І. Біблійні образи в поезії М.Філянського. *Вісник Запорізького державного педагогічного університету*. 2001. №1.

37. Яковина О. Благовіщення та образ Богородиці в церковній традиції і в поемі Тараса Шевченка «Марія». *Слово і час*. 2010. № 3.

38. Яременко, В. «Во Іудеї во дні они...»: біблійна та священна історія у творчості Тараса Шевченка за історіософським дискурсом. *Український історичний журнал*. 2014. № 2.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ.
ТЕКСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ МОВОЮ ІНШИХ МИСТЕЦТВ

Теми презентацій

1. «Слово про похід Ігорів» в анімації.
2. Мотиви Початкового літопису в кіно («Сказання про княгиню Ольгу»)
3. Тема князя Ігоря («Початковий літопис») в музиці.
4. «Енеїда» І. Котляревського: історія ілюстрації
5. «Енеїда» І. Котляревського в анімаційному прочитанні.
6. Опера «Енеїда» і поема «Енеїда» І. Котляревського: компаративний аналіз.
7. «Наталка Полтавка» І. Котляревського екрані і прототекст.
8. Г. Квітка-Основ'яненко на екрані (кінофільм «Конотопська відьма») і прототекст.
9. Кінопрочитання «Чорної ради» П. Куліша і співвідношення з прототекстом.
10. Телеверсії «Сватання на Гончарівці» Г. Квітки-Основ'яненка.
11. Телеверсія «Шельменка-денщика» Г. Квітки-Основ'яненка.
12. «Катерина» Т. Шевченка в кінотраскрипції: особливості інтерпретації.
13. «Наймичка» Т. Шевченка в кінотранскрипції: особливості інтерпретації.
14. Твори Т. Шевченка в ілюстраціях.
15. Твори Т. Шевченка і музика М. Лисенка: особливості рецепції.
16. «Микола Джеря» І. Нечуя-Левицького: особливості кіноверсії.
17. «Кайдашева сім'я» І. Нечуя-Левицького і «Зловити Кайдаша»: особливості діалогу літератури і кіно
18. Сценічні версії «Кайдашевої сім'ї» І.Нечуя-Левицького (на прикладі репертуару Молодого театру і театру імені І. Франка)
19. «Повія» Панаса Мирного на екрані.
20. «Лісова пісня» Лесі Українки на екрані (версії 1961 і 1981 рр.).
21. «Земля» О.Кобилянської і прототекст: особливості інтерпретації.
22. «Камінний господар» Лесі Українки на екрані (фільм «Спокуса Дон Жуана»).
23. «Захар Беркут» І.Франка на екрані: дві версії кінопрочитання
24. «Перехресні стежки «І. Франка: особливості екранізації.
25. «Камінний хрест» В. Стефаника як кіношедевр.
26. «Тіні забутих предків» М.Коцюбинського в кінопрочитанні С. Параджанова.
27. «Задля домашнього вогнища» І.Франка на екрані і прототекст.
28. Дилогія В.Земляка («Лебедина зграя» і «Зелені Млини») на екрані (фільм «Вавилон ХХ»)
29. Твори І. Багряного на екрані («Сад Гестиманський», «Тигролови»).
30. Твори С. Жадана на екрані: особливості кінотранскрипції.
31. Роман В. Рутківського «Сторожова застава» і пригодницький фільм-фентезі Ю. Ковальова.
32. Текст життя письменника на екрані (історико-біографічні фільми про Т.Шевченка)
33. Текст життя письменника на екрані (історико-біографічний фільм про Лесю Українку «Іду до тебе»)
34. Текст життя письменника на екрані (історико-біографічний фільм про І. Франка)
35. Фільм «Родина Коцюбинських» як варіант тексту життя письменника на екрані.

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема №1.

Спільне та відмінне в епічному просторі «Слова про похід Ігорів» і «Пісні про Роланда»

Проблема авторства. Тема та ідея. Провідні мотиви, характер конфлікту.

Реальність і фантастика. Специфіка вираження релігійних мотивів.

Епічний герой: образ мудрого правителя, ідеальний васал, бунтівний «барон» (князь). Особливості стилю. Питання жанрової природи творів. Характеристика героїчного епосу Зрілого Середньовіччя.

Література:

Білоус П. «Слова о полку Ігоревім»: казка зі щасливим кінцем? *Українська мова й література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2002. №4.

Качуровський І. «Пісня про Роланда» в українському перекладі Василя Щурата. *Всесвіт*. 1994. № 9.

Костіков І. Слово про «Слово». *Українська мова й література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах*. 2000. №4.

Махновець Л. *Про автора «Слова о полку Ігоревім»*. Київ,1989.

Охріменко П. Ігор Святославович як герой «Слова о полку Ігоревім» і як історична особа. *Українська мова й література в школі*. 1985. №8.

Пушик С. Криваве весілля на Каялі (Слов'янська міфологія і «Слово о полку Ігоревім»). *Дараби пливуть у легенду*. Київ : Рад. письменник, 1990.

Тема №2.

«Енеїда» Вергілія і «Енеїда» І.Котляревського: характер міжтекстового зв'язку

Проблематика і політична тенденційність Вергілієвої «Енеїди» та «виклики» часу в поемі І.Котляревського. Система образів поем (образ Енея і його роль у поемах; ідейно-художнє наповнення образів богів; зображення в поемах воїнської доблесті й вірності (Низ і Евріал). «Енеїда» Вергілія як історія давніх римлян. Поема І.Котляревського як енциклопедія життя українського суспільства. Жанрово-стилістичні особливості поем Вергілія та І. Котляревського.

Література:

Горбань А. Алюзійний простір «Енеїди» І.Котляревського: колоніальний аспект. URL: http://eprints.zu.edu.ua/6903/1/Анфіса%20Горбань.PDF

Гундорова Т. «Малоросійський маскарад»: колоніальний дискурс в «Енеїді» Котляревського і навколо неї. *Українська мова та література*. 2004. Число 25 – 28.

Ткачук М. *Творчість Івана Котляревського: антропологічний та естетичний дискурси:* Монографія. Суми: Вид-во СумДУ, 2009.

Ткачук М. «Енеїда» І. Котляревського: до проблеми типології наратора. *Вісник Черкаського ун-ту* : Черкаси, 2003.

Тема №3.

Особливості творчого полілогу Мольєра, І.Карпенко-Карого М. Куліша

Міщани і міщанство як проблематика комедій «Міщанин-шляхтич» Мольєра, «Мартин Боруля» І.Карпенко-Карого, «Мина Мазайло» М.Куліша.

Основа конфліктів, їх типологія (соціальні, політичні, любовні, моральні). Проблемні комплекси п'єс: корекція часу і простору.

Історичний колорит комедій «Міщанин-шляхтич» Мольєра, «Мартин Боруля» І.Карпенко-Карого, «Мина Мазайло» М.Куліша. Подібність і відмінність сюжетних ліній. Специфіка засобів комічного в аналізованих творах.

Література:

Ганіч Н. Герої Мольєра, Куліша та Карпенко-Карого – носії однієї пристрасті: за п'єсами «Міщанин-шляхтич», «Міна Мазайло», «Мартин Боруля». *Зарубіжна література*. 2007. Число 45.

Карпенко-Карий І. *П'єси*. Київ: Мистецтво, 1982.

Фурсова Л. Мистецькі паралелі: Ж. Б. Мольєр «Міщанин-шляхтич», І. Карпенко-Карий «Мартин Боруля»: компаративний ідейно-тематичний аналіз. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. 2004. №4.

Шухорова А. Традиція Мольєра в українській літературі «Мартин Боруля» І. Карпенко-Карого та «Мина Мазайло» М. Куліша. *Зарубіжна література*. 2001. Число 43.

Тема №4.

«Айвенго» В.Скотта і «Чорна рада» П.Куліша в світлі жанру історичного роману

Українські рецепції творчості Вальтера Скотта. Особливості використання П.Кулішем вальтер-скоттівської моделі історичного роману: інтерес до переламних моментів історії, характерний конфлікт; співвідношення історичної і художньої правди; переплетення історичної і особистісної теми як основа сюжетного руху. «Чорна рада» : українська історія очима «культурника» Куліша.

Література:

Багрій Р. *Шлях сера Вальтера Скотта на Україну*. Київ, 1993

Девдюк І. Англійська література у творчій діяльності П.Куліша (переклади, критичне сприйняття, творче засвоєння): Автореф. дис. канд. філ. наук: за спец. 10.01.05. Київ, 1999.

Петриченко Г. Особливості використання вальтер-скоттівської моделі у творчості Пантелеймона Куліша та Миколи Гоголя. URL: http://lib.chdu.edu.ua/pdf/ naukpraci/philology/2012/193-181-19.pdf

Попадинець О. Вальтер Скотт в українських перекладах та критиці/ URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/30981/44-Popadynets. pdf? sequence=1

Тема №5.

Гі де Мопассан «Милий друг» – В.Підмогильний «Місто» як два варіанти роману кар'єри

«Милий друг» Гі де Мопассана як варіант роману-кар'єри. Характерологія жанру.

Питання типологічної спорідненості роману В. Підмогильного і Гі де Мопассана в критиці (Ф. Якубський, М. Могилянський, А Хуторян, Г. Костюк та ін.).

Проблематика романів і її культурно-соціальний контекст. Жорж Дюруа і Степан Радченко: герої на межі. Проблема відчуження і її вираження в романах. Специфіка розкриття теми міста. Поняття свободи творчості в Гі де Мопассана і В. Підмогильного.

Література:

Костюк Г. Валер'ян Підмогильний. *Підмогильний В. Місто*. Київ, 1990.

Лущій С. Український «Любий друг»?: В. Підмогильний. «Місто». *Слово і час.* 1999. – №7.

Мельник В. Валер'ян Підмогильний в ідейно-естетичному контексті першої половини ХХ-го століття (Концепція людини): дис. д-ра філол. наук : 10.01.01. Мюнхен, 1993.

Рибалко Ю. Психоаналітичні паралелі у творчості В. Підмогильного та В.Домонтовича (на прикладі «Повісті без назви» і «Доктора Серафікуса»). *Слово і час*. 2002. №10.

Тема №6.

Трансформація традиційних образів і мотивів у літературі ХХ ст.: національні варіанти (від Прометея Есхіла до Прометея Павла Тичини)

Міфема Прометея в античній традиції: дві версії інтерпретації. Образ Прометея в традиції романтизму і тема бунту.

Специфіка прочитання образу Прометея в неоромантизмі: трагічний і трагікомічний аспекти. Трансформація античного сюжету в поезії П. Тичини. Поема-феєрія «Прометей», вірші «Прометей», «Ходить Фауст», «Слався!» як складові Тичининої антиутопії: характерні риси метажанру; переосмислення персонажа; суспільне й особисте в підтексті твору; традиційне і нове в антиутопії П. Тичини.

Література:

Барка В. К. Відхід Тичини. *Українське слово : Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.* : У 4-х т. Київ : Рось, 1994. Т. 1.

Гальчук О. «…І в хаосі творить скарби»: античні образи й мотиви в поетичній інтерпретації Павла Тичини. *Слово і час*. 2012. № 3.

Тичина П. Про вічні типи в світовому письменстві. *Тичина П. Зібрання творів*: У 12 т. – Т. 8. Кн. І : Статті, рецензії, доповіді, виступи. Київ : Наук. думка, 1986.

Турган О. «Життя і вогонь дав людям Прометей і знав, що муки ждуть його за теє…» *Біблія і культура*. 2009. №11.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль «Основи теорії і практики компаративного аналізу художнього твору»			
Тема 1. **Спільне й відмінне в епічному просторі «Пісні про Роланда» і «Слова о полку Ігоревім».** Проблема авторства. Тема та ідея. Провідні мотиви, характер конфлікту. Реальність і фантастика. Специфіка вираження релігійних мотивів. Епічний герой: образ мудрого правителя, ідеальний васал, бунтівний «барон» (князь). Особливості стилю. Питання жанрової природи творів. Характеристика героїчного епосу Зрілого Середньовіччя.	Самостійна робота (письмове завдання)	5	II
Тема 2. **«Енеїда» Вергілія і «Енеїда» І.Котляревського: характер міжтекстового зв'язку**. Літературна доля Вергілієвої «Енеїди». Історія створення «Енеїди» І.Котляревського. Проблематика і політична тенденційність Вергілієвої «Енеїди». Поема І.Котляревського і «виклики» часу. «Енеїда» І.Котляревського як енциклопедія життя українського суспільства. Система образів поеми. Жанрово-стилістичні особливості поем.	Самостійна робота (письмове завдання)	5	III
Тема 3. **Особливості творчого полілогу Мольєра, І.Карпенко-Карого М. Куліша** Міщани і міщанство як проблематика комедій. Основа конфліктів, їх типологія (соціальні, політичні, любовні, моральні). Проблемні комплекси п'єс: корекція часу і простору. Історичний колорит комедій Мольєра, Карпенка-Карого і Куліша. Подібність і відмінність сюжетних ліній. Специфіка засобів комічного в аналізованих творах.	Самостійна робота (тести)	5	IV
Тема 4. **«Айвенго» В.Скотта і «Чорна рада» П.Куліша в світлі жанру історичного роману**. Українські рецепції творчості Вальтера Скотта. Особливості використання П.Кулішем вальтер-скоттівської моделі історичного роману. У українська історія очима «культурника» Куліша.	Самостійна робота (письмове завдання)	5	V
Тема 5. **«Милий друг» Мопассана – «Місто» В.Підмогильного як два варіанти роману кар'єри**. Характерологія жанру. Питання типологічної спорідненості роману В.Підмогильного і Гі де Мопассана в критиці (Ф. Якубський, М. Могилянський, А Хуторян, Г. Костюк та ін.). Проблематика романів і її культурно-соціальний контекст. Специфіка розкриття теми міста. Поняття свободи творчості в Гі де Мопассана і В.Підмогильного.	Самостійна робота (тести)	5	VI
Тема 6. **Трансформація традиційних образів і мотивів у літературному процесі XX ст.** Прометея в античній традиції: дві версії інтерпретації. Образ Прометея в традиції романтизму і тема бунту. Специфіка прочитання образу Прометея в неоромантизмі: трагічний і трагікомічний аспекти. Трансформація античного сюжету в поезії П. Тичини.	Самостійна робота (тести)	5	VII

VII. ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1

1. Визначте етапи компаративного аналізу тексту.
2. Проаналізуйте ключові подібності й відмінності в романах П. Куліша «Чорна рада» і Вальтера Скотта «Айвенго».
3. Проаналізуйте міфопоетичну систему «Камінного хреста» В.Стефаника.

ВАРІАНТ № 2

1. Окресліть основні здобутки у царині компаративістських досліджень українських учених XIX ст.
2. Визначте й обґрунтуйте характер зв'язку чи іншого типу співвідношень «Слова о полку Ігоревім» і «Пісні про Роланда».
3. Проаналізуйте міфопоетичну систему «Саду Гетсиманського» І.Багряного.

ВАРІАНТ № 3

1. Окресліть основні здобутки у царині компаративістських досліджень українських учених XX ст.
2. Визначте й обґрунтуйте характер зв'язків чи іншого типу співвідношень байок Ж. де Лафонтена і Л.Глібова «Вовк і Ягня».
3. Проаналізуйте власний приклад контактно-генетичних зв'язків у літературі.

ВАРІАНТ № 4

1. Окресліть основні здобутки у царині компаративістських досліджень українських учених початку XXI ст.
2. Визначте й обґрунтуйте характер зв'язку чи іншого типу співвідношень творів «Земля» О. Кобилянської і «Тесс із роду Д'Ербервіллів» Т. Гарді.
3. Проаналізуйте власний приклад (наявного чи можливого й доцільного) дослідження профілю «антична спадщина і література».

ВАРІАНТ № 5

1. Проаналізуйте власний приклад типу опрацювання письменником легендарно-міфологічного матеріалу.
2. Визначте й обґрунтуйте характер зв'язку чи іншого типу співвідношень творів «Лісова пісня» Лесі Українки і «Затонулий дзвін» Г. Гауптман.
3. Визначте й обґрунтуйте характер зв'язку чи іншого типу співвідношень творів «Перевтілення» Ф. Кафки і «Перевтілення» Р. Бредбері.

ВАРІАНТ № 6

1. Проаналізуйте приклад типу опрацювання письменником легендарно-міфологічного матеріалу на власний вибір (рівень реміфологізації).
2. Визначте й обґрунтуйте характер зв'язку чи іншого типу співвідношень творів «Камінний господар» Лесі Українки і «Дон-Жуан» Дж. Г. Байрона.
3. Проаналізуйте своєрідність інтерпретації української мазепіани в європейському контексті.

ВАРІАНТ № 7

1. Обґрунтуйте домінантність імагологічних студій у сучасній українській компаративістиці, наведіть варіанти таких досліджень і схарактеризуйте їх.
2. Проаналізуйте власний приклад типу опрацювання письменником легендарно-міфологічного матеріалу (рівень деміфологізації).
3. Проаналізуйте своєрідність інтерпретації біблійних образів у новелі «Синах» В.Стефаника. Поясніть характер співвідношення цього твору й біблійного контексту.

ВАРІАНТ № 8

1. Проаналізуйте приклад (наявного чи можливого й доцільного) міжмистецького дослідження (за власним вибором).

2. Обґрунтуйте належність трилогії Дж.Р.Р.Толкієна «Володар перстнів» до авторської міфотворчості.

3. Проаналізуйте ключові різнорівневі подібності й відмінності в романах В.Підмогильного «Місто» і Гі де Мопассана «Любий Друг».

ВАРІАНТ № 9

1. Обґрунтуйте специфіку місця компаративного аналізу в системі філологічного аналізу тексту.

2. Схарактеризуйте специфіку антивоєнної романістики О.Гончара, Е.М.Ремарка і Е.Хемінгвея (твори на вибір).

3. Проаналізуйте перекладацький доробок П. Куліша.

ВАРІАНТ № 10

1. Проаналізуйте приклад авторської міфотворчості.

2. Визначте й обґрунтуйте характер зв'язків чи іншого типу співвідношень антиутопій Дж.Оруелла «1984», О.Хакслі «О дивний новий світе».

3. Проаналізуйте своєрідність інтерпретації біблійних образів у творах Т.Шевченка (на вибір). Поясніть характер зв'язку чи іншого типу співвідношень цих творів і біблійного контексту.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування семінарів	1	2	2
3.	Робота на семінарському завдання	10	2	20
4.	Виконання завдання із самостійної роботи	5	6	30
5.	Відвідування лабораторного	1	1	1
6.	Виконання лабораторного завдання	10	1	10
7.	Модульна контрольна робота	25	1	25
	Залік			
Максимальна кількість балів – 92**, коефіцієнт – 0,92**				

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- робоча навчальна програма;
- навчальні посібники;
- глосарій курсу;
- завдання для самостійної роботи;
- темарій семінарських занять;
- питання для поточного модульного контролю;
- завдання для підсумкового контролю.

Методи навчання

Компаративний, фундаментальний, комбінований, пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу навчального матеріалу, репродуктивний, інтертекстуальний, міфопоетичний, культурно-історичний, описовий, герменевтичний методи навчання.

Методи контролю

Модульна контрольна робота (МКР); письмові завдання з тем на самостійне опрацювання; тестові завдання; підготовка презентацій.

X. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Структура літературної компаративістики та місце в системі інших наук.
2. Становлення літературної компаративістики як науки: етапи розвитку, школи, постаті.
3. Компаративістика в Україні.
4. Предмет порівняльних досліджень і основні моделі компаративістики.
5. Поняття літературної системи. Типи літературних систем.
6. Загальна характеристика літературного регіону, зони та національної літературної системи.
7. Класифікація форм міжлітературного процесу.
8. Генетико-контактні зв'язки: їхній понятійний апарат та механізми функціонування.
9. Різновиди генетико-контактних зв´язків у літературі.
10. Типи сходжень (суспільно-типологічні; літературно-типологічні; психологічно-типологічні).
11. Порівняльно-типологічні дослідження як пріоритетні у сучасній українській компаративістиці.
12. Поняття традиційних образів та сюжетів у світлі літературної компаративістики. Специфіка їх художнього існування в літературі та культурі.
13. Сутність поняття "інтертекстуальність" (спектр підходів, дискусії). Інтертекстуальність у компаративістиці.
14. Види інтертекстуальності.
15. Гіперлітература: поняття, художня практика, дискусії навколо.
16. Структурно-змістова характеристика міфологічного фактора в літературі (загальне поняття про його атрибути й модуси виявлення).
17. Літературна міфотворчість та її типологія.
18. Поняття міфопоетики літературного твору. Міфопоетична система твору (різновиди структури, зміст, складники) та міфопоетична парадигма.
19. Міфологічний фактор у літературі різних епох та художніх систем: особливості симбіозу.
20.Фактори порівняльного методу (природно-порівняльний, історико-типологічний, історико-генетичний).
21.Етапи компаративного аналізу. Принципи вибору форми порівняльного методу. Поняття основного і фонового матеріалу. Зміст основного етапу порівняльного аналізу.
22. Психолого-педагогічні та методичні умови проведення компаративного аналізу художнього твору.
23. Українська література і антична художня спадщина.
24. Українська література і Біблія.
25. Україна і традиції західноєвропейських літератур.
26. Українська література і Америка.
27. Українська література і літератури Сходу: точки перетину.
28. Характер і динаміка розвитку досліджень літератури в системі інших видів мистецтв.
29. Перекодування різних видів мистецтв. Література й живопис і музика.
30. Література й скульптура та архітектура.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ:

1. Будний В., Ільницький М. *Порівняльне літературознавство* : Підручник. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008.
2. Бровко О. *Основи компаративістики:* Навч. посібник. Луганськ, 2012.
3. *Літературознавча компаративістика* : Навч. посібник.Тернопіль, 2002.
4. Гурдуз А. *Літературна компаративістика* : навч.-метод. посібник для студентів вищих навч. закладів. Миколаїв: вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вервес Г. Як література самоутверджується у світі: дослідження. Київ : Дніпро, 1990.
2. Гурдуз А. *Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській «прозі про землю» кінця XIX – першої третини XX ст.*: Монографія. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008.
3. Гальчук О. *«…Не минає міт!»: античний текст у просторі українського модернізму*: Монографія. Чернівці : Книги-XXI, 2013.
4. Гальчук О. *Тексти по колу: пізнати Себе в Іншому*. Київ: Центр учбової книги, 2019.
5. Лімборський І. *Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону: спроба компаративного аналізу літературних парадигм*. Черкаси, 2006.
6. Матвіїшин В. *Україно-французькі літературні зв'язки XIX – поч. XX ст*. Львів, 1989.
7. Наливайко Д. *Спільність і своєрідність: Українська література в контексті європейського літературного процесу*. Київ : Дніпро, 1988.
8. Наливайко Д. *Теорія літератури й компаративістика*. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
9. Науменко А. *Філологічний аналіз тексту: (Основи лінгвопоетики*) : Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. Вінниця : Нова Книга, 2005.
10. Пригодій С. *Літературний імпресіонізм в Україні та США: (Типологія та національні особливості)*. Київ : Нора-принт, 1998.
11. Папуша І. До методології літературознавчої компаративістики. *Слово і Час*. 2002. № 3.
12. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002.
13. Радчук В. Глобалізація і переклад. *Всесвіт*. 2002. № 5-6.
14. Стріха М. Переклад як націєтворення. *Зарубіжна література*.2003. № 14.
15. *Традиційні сюжети та образи* : За ред. Р.Волков. Чернівці: Місто, 2004.
16. Турган О. *Українська література кінця XIX – початку XX ст. і античність: (Шляхи сприйняття і засвоєння*). Київ, 1995.
17. *Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті*. Київ : Наук. думка, 1987 – 1991.
18. Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів. *Антологія світової літературно-критичної думки XX ст*. Львів: Літопис, 2002.
19. Хроменко І. Компаративний аналіз художнього твору. *Зарубіжна література в школах України*. №1. 2013.
20. Чорновол І. *Компаративні фронтири: світовий і вітчизняний вимір*. Львів, 2016.
21. Варнацька Г. Між літературою і живописом: трансформація екфразису. *Молодь і ринок*. 2014. № 3. С. 38-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2014_3_9.
22. Гавдида Н. *Літературно-малярський дискурс творчості Богдана Лепкого* : монографія. Київ : Смолоскип, 2012. 226 с.

23. Гальчук О. Образотворчі портрети нації: «свій» і «чужий» Іллі Рєпіна. *Вісник Маріупольського державного університету.* 2022. Вип. 26—27. С. 46—55. https://visnyk-filologia.mdu.in.ua/publ/2022/vipusk_26_27/galchuk_oksana_vasilivna/11-1-0-225
24. Гребенюк Т. В. Візуальний образ у літературному творі: когнітивні аспекти дискурсу. *Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки*. 2014. № 4. С. 12-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drgn_2014_4_4.
25. Дем'яненко Л. Імпресіонізм у музиці, живопису та літературі (Коцюбинський і Чюрльоніс). *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія. Соціальні комунікації*. 2011. Вип. 26. С. 41-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuufilol_2011_26_11.
26. Дмитренко Н. В. Дискурс літературно-живописної взаємодії творчості Я. Івашкевича. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2014. Вип. 10(1). С. 34-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2014_10(1)__11.
27. Комарницький А. С. Типологізм образу Діви Марії та його значення як "документу" епохи Русі-України. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв . Мистецтвознавство. Архитектура*. 2008. № 5. С. 47-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2008_5_8.
28. Любарець Н. О. Живопис і література в художній прозі Вірджинії Вулф. *Літературознавчі студії*. 2013. Вип. 39(2). С. 124-131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lits_2013_39(2)__18.
29. Мацяк О. М. Синтез мистецтв у прозі Ольги Кобилянської: проблема самототожності письменниці : автореф. дис... канд. філол. Наук. Львів, 2006. 19 с. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2006/06mompsp.zip.
30. Мочернюк Н. Взаємодія літератури й мистецтва. Теоретичний досвід українського та польського літературознавства. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Літературознавство*. 2013. № 13. С. 76-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnufll_2013_13_19.
31. Мочернюк Н. Малярські інкорпорації в поезії західноукраїнських художників міжвоєння. *Волинь філологічна: текст і контекст*. 2013. Вип. 16. С. 177-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vftk_2013_16_19.
32. Мочернюк Н. Своєрідність міжмистецького діалогу 20-30 років XX століття (література та образотворче мистецтво). *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2014. Вип. 60(1). С. 241-248. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2014_60(1)__32.
33. Мочернюк Н. Д. Художній простір у контексті інтермедіальності (поезія та образотворче мистецтво). *Питання літературознавства*. 2013. Вип. 87. С. 219-229. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2013_87_21.
34. Нісевич С. І. Образ живописця у літературному творі – один із чинників синтезу мистецтв. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Філологічна*. 2014. Вип. 45. С. 152-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_45_46.
35. Шлєіна Л. І. Концептуальні риси літературного й живописного імпресіонізму у новелі "Intermezzo" Михайла Коцюбинського. *Література та культура Полісся*. Сер.: Філологічні науки. 2015. Вип. 78. С. 162-167. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ltkpfil_2015_78_20.

Електронний навчальний курс
https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=6750&section=11 (для денної форми навчання)

https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=6752&section=9 (для заочної форми навчання)